

Tämä kirja

Kirja kertoo vertaisryhmämentoroinnista eli lyhyesti verместä. Verme on osaamisen kehittämisen menetelmä, jossa kokeneet osaajat ja nuoret työntekijät jakavat kokemuksiaan ja osaamistaan pienryhmissä. Tavoitteena on tukea työssä oppimista ja työhyvinvointia.

Menetelmän lähtökohta on, että ihmiset oppivat paljon arkielämässä ja työssä. Klassinen esimerkki tällaisen oppimisen merkityksestä on kertomus kopiokoneiden korjaajista, joiden työtä muutettiin siten, että yhteiset kahvitaumat jäivät pois. Havaittiin, että heidän osaamisensa heikkeni. Niinpä kahvitaumat palautettiin. Verme on kuitenkin enem-

Kuva: Hannu L. T. Heikkinen

Kuva 1. Verme-ryhmä kokoontuu jyvaskyläläisessä koulussa

män kuin kahvitauko: se on systemaattisempaa ja tavoitteellisempaa kuin pelkkä epämuodollinen keskustelu. Vermessä pyritään tietoisesti yhdistämään arkielämässä ja työssä tapahtuvaa oppimista formaaliin eli muodolliseen koulutukseen.

Vermen vahvuus perustuu havaintoon, että ammatillisesta osaamisesta suuri osa on niin sanottua hiljaista tietoa. Taitavienkin osaajien on joskus vaikea pukea sanoiksi, mitä he oikeastaan tekevät ja mihin heidän osaamisensa perustuu. Verme perustuu tämän sanattoman tiedon yhteiseen tutkimiseen. Samalla löydetään yhteyksiä omien kokemusten ja käsitteellisen, teoreettisen tiedon välillä.

Vermen toimintamalli on kehitetty vuosina 2006–2010 toimintatutkimushankkeissa, joita rahoittivat Työsuojelurahasto, Opetushallitus sekä opetus- ja kulttuuriministeriö. Kehittämistyössä oli mukana myös useita kuntia Hämeenlinnan, Kokkolan, Oulun, Tampereen ja Jyväskylän seuduilta. Tämän jälkeen toiminta on laajentunut valtakunnalliseksi opetus- ja kulttuuriministeriön Osaava-ohjelman yhteydessä. Mallia on sovellettu ja kehitetty edelleen Osaava Verme -verkostossa, johon kuuluvat kaikki Suomen opettajankoulutusta antavat yliopistot ja ammatilliset opettajakorkeakoulut.

Kirjassa kerrotaan vertaisryhmämentoroinnin taustasta, periaatteista ja työmuodoista sekä siitä saaduista kokemuksista. Teos on samalla mentorin käsikirja, joka auttaa soveltamaan menetelmää työssä oppimisen tueksi erityisesti opetuslalla mutta myös muissa ammateissa.